Debreczen 1896. XXIII. évfolyam 45. sz. Szombat, február 22.

Előfizetési árak:
Egész évre 10.— frt
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy hóra 1.— „
Egyes szám 4 kr.
Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Főpiacz, a városházzal szemben.

Hirdetések
Egy hasábos petitsoronkint 5 krjával számittatnak.

Egy közbeszólás.

Debreczen, február 22.

(K—cz.) A t. Ház tegnapi ülésén *Hentaller Lajos*, Gyöngyös város országos képviselője a *Kossuth Ferencz* beszédét azzal akarta hatásosabbá tenni, hogy közbeszólásával nem szövetségeseknek, hanem gazoknak nevezte az osztrákokat.

Természetesen az ellenzék tapsolt erre a szellemes megjegyzésre, az arczok kiderültek s a Hentaller pártja azon biztos hiszemben kaczagott, hogy e remek közbeszólás legott megszünteti azt az átkos vámközösséget, melyet *Kossuth Ferencz* oly végzetesnek tart Magyarország közgazdasági életére.

Értjük mi azt, ha az ellenzék nincs megelégedve a jelenlegi kormány politikai rendszerével, tudjuk méltányolni azon elvi álláspontot is, melyen az ellenzék népszerüségét keresi, a *de gustibus non est disputandum* elveinél fogva csöndes mosolylyal nézzük tehetetlen vergődését, mert hisz amit egyes ember természete bevesz, a másik abból nem kér, de azt sehogysem tudjuk megérteni, hogy mennyiben használnak az ilyen erőteljes vagy inkább inparlamentális közbeszólások annak az ügynek, melyet a képviselők vannak hivatva első sorban szolgálni.

A közbeszólások nagymestere, a demokrata érzelmü Károlyi Gábor már nem él. Az ő sokszor paprikás, majd franczián szellemes mondásai felett jókat kaczagtunk mi is; a nagy idők egyik rokonszenvesalakja, néhai Csanády Sándor bátyánk is kivette részét a közbeszólásokból, de ezek elpattantak minden nagyobb veszedelem nélkül. Egy nemzetet azonban, mely elvégre is velünk közös háztartásban él, legalább a magyar embert annyira jellemző udvariasság elvénél fogva sem szabad *gaz*-nak titulálni, még kevésbbé engedhető ez meg a parlamentben, hol törvényt hoznak és a nemzet szellemi és anyagi igazait tárgyalják.

Lehet, hogy ez a vámközösség, melyet sötét szinekkel festett Kossuth Ferencz nem sok hasznot hoz a hazának, azt is szivesen beismerjük, hogy *Hentaller Lajos* függetlenséget óhajtó lelke gyülölettel fordul el a közösségtől, de azért nem szabad szomszédainkat gazoknak deklarálni ott, azon a helyen, hová a képviselő urakat nem sértegetni, hanem az ország vitális érdekeinek megvédéséért és a törvényhozói fönséges tiszt betöltéséért küldik a választók.

A közbeszóló képviselő ur a gyorsiró főnöknek határozottan kijelentette, hogy követeli közbeszólásának hü feljegyzését az országgyülés naplójába, mert ellenkező esetben naplósértés czimén a következő ülés napirendje előtt fel fog szólalni. Miért ragaszkodik ehhez a képviselő ur? nem tudjuk, de ettől bizvást elállhatott volna, mert e közbeszólás eddig elért politikai szereplését és sikerét bizonyára nem gazdagitja.

Mikor érjük már meg azt a rég óhajtott időt, midőn a *treuga Dei* helyet talál a mi parlamentünkben? Mikor látjuk be már, hogy az egyetértő, békés munkásság több hasznot hajt az országnak, mint szenvedélysugalta szózivatar?

Vigyázzunk, nehogy késő legyen az ébredés; óvakodjunk, nehogy önmagunk legyünk parlamentünk eddig féltve őrzött tekintélyének sirásói!

— **Belföldi hirek.** (*A kormány millenniáris programmja.*) A honalapitás ezredéves ünnepségeit rendező országos bizottság február hó 25-ikén a képviselőházban

TÁRCZA.

Marianne.

A Debreczeni Ellenőr eredeti tárczája.

Irta: *Koncz Ákos.*

Az öreg Szigethlaky Dániel valamikor gazdag ember volt, mégis mikorára megderesedett, az ősi birtokra kitüzte a törvény az árverést.

Már csak pár nap választotta el a kétségbeesett familiát a dobszótól, az öreg ur azonban stoikus nyugalommal várta azt a napot, mely őt az ősi kuriából ki fogja billenteni.

Nem ugy azonban Marianne, az öreg szittya szép leánya, ki kétségbeesetten gondolt arra a perczre, midőn ott kell hagyni azt a megszokott kis fészket, melyben annyi kellemes perczet töltött azon időkig, mig egy reggelen azon szomoru felfedezésre jutott, hogy édes atyja töméntelen adóssága minden vagyonukat elnyeli.

Marianne belátta, hogy itt nem ér semmit a sopánkodás, hanem tenni kell gyorsan és szaporán.

Édes anyjára nem igen számithatott, mert a jó asszonyt egészen megtörte családjának anyagi romlása és néma megadással várta azt az időt, midőn meg kell válni az ősi háztól és annak környékétől, melynek minden talpalatnyi földéhez egy-egy emlék volt tapadva a multból.

Marianne tudta, hogy könnyü lesz kikerülni a végzetes bukást, ha kezét Makláry Dezsőnek nyujtja, de arról is meg volt győződve, hogy ezzel a cselekedetével örökre eltemeti szivének nyugalmát és egész életének remélt boldogságát.

Makláry Dezső nagyon gazdag ember volt s már eljárt felette az idő. Közel állot a hatvanhoz, midőn megismerkedett Szigethlaky Marianneval, kinek atyja az ő zsebében volt. Marianne gyülölte az öreg uzsorást már azelőtt is, de mikor arról értesült, hogy atyjától kezét megkérte, még jobban nőtt ellenszenve e kihült rué iránt.

Marianne habozva állt a válaszuton. Vagy nőül kell neki mennie a gyülölt uzsoráshoz, vagy agg szülői feje felett fogják elárverezni az ősi kuriát? Megmenti az anyagot, de elpusztitja lelkét s áldozatul hozzá szerelmét a gyermeki kötelességnek.

Makláry pedig görcsösen ragaszkodott az árverés megtartásához s naponkint figyelmeztette az öreg Szigethlakyt bekövetkezendő sorsára, ha nem nyerheti meg a Marianne kezét. Az apa nem mutatta meg e leveleket, hanem olyan helyre tette azokat, hogy Marianne is tudomást vehetett tartalmukról.

Már csak huszonnégy óra választotta el a családot a dobpergés napjától s Marianne átgondolta helyzetüket, melyen csakis ugy lehetett segiteni, ha odadobja magát a Makláry karjaiba, miért is elhatározta, hogy nőül megy a gyülölt férfihez.

Irt Maklárynak, melyben megigérte, hogy hat hó mulva megtarthatják esküvőjüket.

Makláry, midőn a levelet elolvasta, leemelte asztaláról az ott álló feszületet és három ujját rátéve megesküdött, hogy méltó lesz a Marianne szerelmére.

És ez időtől kezdve ez a kellemetlen ember csodálatosan megváltozott. Nyájas volt még az utczai gyerekekkel szemben is és bőkezüséggel enyhitette a szegények nyomorát.

Marianne lassan-lassan érezni kezdte, hogy már nem fél Maklárytól ugy, mint azelőtt. Észrevette, hogy csiszolatlan drágakő ennek az embernek a szive, mely mesteri kezekben jóságot, meleget és fényt bocsát ki magából. A szerelemre azonban még nem gondolt, bár szive szabad volt, eddig még nem kötötte le senkinek. Örült azonban, hogy szülőit legalább egy időre megmenthette a bukástól, a jó leány keveset törődött a saját boldogságával midőn szülői megmentéséről volt szó.

Az érzésében és gondolkozásában megváltozott Makláry csak ritkán járt el Szigethlakyékhoz, nehogy veszélyezze Mariannet, ki ha szerelemmel nem is, de benső hálával ondolt jegyesére.

Már csak pár hét volt hátra a gondol-

ülést tart, a melyen Bánffy Dezső miniszterelnök a kormány millenniáris programmját is elő fogja terjeszteni. — (*Szabolcsmegye*) tegnapelőtt tartott közgyülésén, mint lapunknak távirják, a győri átirat tárgyalása kapcsán elhatározták, hogy az önálló vámterület és bank felállitása érdekében a kormányhoz és az országgyüléshez feliratot intéznek. A polgár-nyiregyházi vasut engedményeseinek kérelmére 250.000 forint megszavazott összegből 100.000 forintot utalványoztak ki. Az alispán kijelentette, hogy Onody Géza orsz. képviselő egyik engedményes a kereskedelmi miniszterhez intézett folyamodásában jogairól lemondott. A millennium megünneplését illetőleg elhatározták, hogy a hódoló bandériumban 50 taggal képviseltetik magukat. Az állatkiállitásra 6000 forintot szavaztak meg. A Bessenyei-szoborra nézve a biráló-bizottság jelentését elfogadták.

—

— Külföldi hir. (*Ferdinánd fejedelem áttérése.*) A Kölnische Zeitung péterváriI levelezője arról értesiti lapját, hogy ottani politikai körökben leghatározottabban állitják, hogy Ferdinánd fejedelem, midőn Woringcheff tábornoktól elbucsuzott, tudatta vele abbeli elhatározását, hogy legközelebbről ő maga is az orthodox egyház kebelébe lép.

Országgyülés.

Budapest, február 21.

Az ülés elején *Lukács* László pénzügyminiszter beterjesztette az uj indemnytiről szóló törvényjavaslatot, a mi eddig az ellenzéki bőbeszédüség egyetlen megtapintható következménye.

Herman Ottó szólott ezután és Dániel Ernő tegnapi beszédére reflektálva, egy régebbi felszólalásának értelmét ugy magyarázta, hogy ő a millennium keretébe helyén valónak tartaná a munkások beillesztését is.

Majd folytatták a *kereskedelmi budget* tárgyalását.

Kossuth Ferencz közel két órás beszédben kelt ki a közösügyek, legkivált pedig a tárczánál elsősorban érdekelt közös vámterület ellen. A statisztikai adatok egész özönét zuditotta a t. Házra, természetesen olyan árnyalatban és csoportositással, hogy kimutathassa a közös vámterületből ránk háruló mindazokat a terheket és hátrányokat, a melyeket a közös ügyek ellenében már közel harmincz esztendeje hangoztat a szélsőbal.

Végül határozati javaslatot adott be, hogy a Ház utasitsa a kormányt, hogy az 1887. évi XXIV. törvényczikk értelmében az Ausztriával fennálló vám- és kereskedelmi szerződést mondja fel és tegye meg az intézkedéseket az önálló vámterület felállitására.

A függetlenségi párt az obligát áhitattal hallgatta és a végén zajosan megéljenezte a vezérnek ügyesen összeszerkesztett *felolvasását.* Utána az elnök öt percz pihenőt adott.

A szünet alatt érdekes epizód történt. Ugyanis *Hentaller* Lajos Kossuth Ferencz beszéde alatt ezt kiáltotta közbe, az osztrákokra nézve:

— Gazok azok, nem szövetségesek!

Ezt a közbeszólást csak az egyik gyorsiró hallotta, de a terem közepén ülő revizor nem. A revizor erre jelentést tett a főnöknek. Fenyvessy Adolf gyorsirófőnök a gyorsirói diktátumot elolvasta és fölkeresve Hentallert, megkérdezte, hogy mondta-e azt a közbeszólást?

— Mondtam! — felelt Hentaller. Erre a főnök közölte vele, hogy törölni fogja ezt a közbeszólást, amelyet ugy sem hallott a Házban senki.

— Ha szó nélkül kihagyták volna — válaszolt Hentaller — akkor tán nem reklamáltam volna. De igy nem engedem kitörölni.

A gyorsiró-főnök Szilágyi Dezsőhöz fordult és a Ház elnökének szintén az volt a véleménye, hogy annak a közbeszólásnak nem kell a naplóba belekerülnie. A közbeszólást az elnök sem hallotta, különben rendreutasitotta volna Hentallert. Hentaller nem engedte magát kapaczitálni.

— Ha az elnöknek kifogása van a közbeszólás ellen, utasitson érte rendre utólag, de amit mondtam, azt a naplóból nem engedem kihagyni.

A gyorsiró-főnök ennek daczára kitörölte az inkriminált közbeszólást. Hentaller emiatt a holnapi ülésen felszólal.

Az ülés másik felét Szmialovszky Valér felszólalása töltötte ki. A vasutügyekről általában szólván, foglalkozott a viczinálisokkal is és helyreigazitotta azokat a téves felfogásokat, a melyek közgazdasági életünk e fontos tényezői ellenében utóbb elterjedtek.

Tájékoztató kazánügyekben.

— A *Debreczeni Ellenőr* számára —

Irta: **Gardos Károly,** kir. mérnök gőzkazánvizsgáló.

Azon erőteljes lendület, melyet az ország közgazdasági élete minden ágának fejlődésében az utolsó évtizedekben észlelhettünk, érezhetővé tette és teszi annak szükségét, hogy az állam, illetve annak kormánya e fejlődést ellenőrizve, vezesse és a közjónak üdvös irányba terelje. Közgazdasági életünk két hatalmas tényezője mezőgazdaságunk és iparunk, ezeknek pedig a század müszaki fejlődéséből kifolyólag első rangu segédeszközei: a gőzgép és éltet adó társa, a *gőzkazán.*

A gőzkazánok feletti felügyeletet és üzemükből eredő kazán vizsgálati ügyek intézését a kormány, illetve a kereskedelmi minisztérium első fokulag az államépitészeti hivatalok létszámába beosztott kazánvizsgáló gépészmérnökök által gyakorolja. Mint a *debreczeni kazánvizsgáló kerület* (melybe Debreczen sz. kir. város, Szabolcs- és Hajduvármegyék tartoznak) ily minőségü közege, — ezen lap szerkesztőségének előzékeny szivességéből nyujtott alkalmat megragadom, hogy ezen az uton tájékozzam a n. é. közönséget a kazánvizsgáló mérnök megbizatásának czéljáról, hatásköréről és egyes fontos, gyakorlati, kazánügyi részletekről.

A kazánvizsgáló mérnök első feladata a kazánügyek *nyilvántartása.* Hogy ezen feladatnak lelkiismeretesen megfelelhessen, tudomással kell birnia az előforduló kazánügyekről. Ezen ügyek részben a 22790/86. számu kormányrendelet és az azt kiegészitő és módositó 31354. 1894. II. számu utasitás intézkedései szerint benyujtott folyamodások és beadványok utján, részben személyes utánjárás, végül pedig a kazánügyek iránt érdeklődő nagyközönség értesitései alapján jutnak tudomására. Erre a harmadik utra való tekintettel tisztelettel felkérem a debreczeni kazánvizsgáló kerület n. é. kezönségének minden tagját, kinek kazánügyek körül érdekei vannak, vagy a ki kazánügyekben a közjónak szolgálni kiván, hogy a fentidézett rendeletben és utasitásban előirt és *bármily más* aggályos, vagy aggályosnak látszó esetben személyes, vagy irásbeli (de nem névtelen) értesitésével engemet a debreczeni államépitészeti hivatalban felkeressen.

Másrészt a kazánvizsgáló mérnök hivatott arra, hogy saját hatásköréből kifolyó intézkedéseiről épugy, mint a magasabb hatóságoktól nyert utasitásokról a kazánügyekben érdekelteket értesitse: ebből az okból pedig azon kérelmet kell intéznem a t. kazántulajdonosokhoz, hogy mindenkori részletes czimüket, lakhelyváltozást, kazánbeszerzést vagy eladást, kazánüzembe helyezését, vagy üzemből való kivonását, kazán megsemmitését, továbbá főgépészüknek, vagy első fütőjüknek nevét velem közöljék. A kazánok gyártásával, javitásával és kazánokkal való kereskedéssel foglalkozókat pedig megkeresem, hogy a debreczeni kerületbe használat végett szállitott, vagy ott készitett, illetve javitott kazánok ügyeiről szives értesitéseikkel tájékozzanak.

—

A kazánvizsgáló mérnök második feladata uj kazánoknak használatba vételük előtt való megvizsgálása és beválás esetén az „*Ideiglenes Bizonyitvány*“ kiszolgáltatása.

Nem hangsulyozhatom eléggé, hogy

---

kozási időnek kért hat hónapból, midőn ugy alkonyatkor Makláry inasa egy levelet kézbesitett Mariannenak.

A levél igy hangzott: Kedves Marianne! Beteg nagyon beteg vagyok és érzem, hogy csak néhány órám van még hátra az életből. Régi szivbajom oly erővel lépett fel, hogy aligha érem meg a reggelt. Hallgassa meg hát a haldokló utolsó kérését. Esküdjék meg velem és utolsó sóhajom legyen az Öné. Hadd legyek legalább egy pillanatra boldog, hisz nekem az élet örömeiből ugy sem jutott semmi. Egyszersmind értesitem, hogy összes vagyonom az Ön nevére irattam, egyedül azt kötve ki, hogy abból 50.000 forintot adjon halálom után jótékony czélokra. A nálam található adósleveleket pedig semmisitse meg, mert ez által akarom jóvátenni sok hibámat. Ön engem, édes Marianne, jóvá tett és nemesebb gondolkozásra birt. Áldja meg az Isten e jóságáért s ha majd boldog lesz, ejtsen egy könyet olykor-olykor azért, ki az Ön iránt érzett szerelme élete utolsó napjaiban a jó utra téritett.

Marianne a levél elolvasása után nem habozott. Erezte, hogy igaztalan volna, ha Makláry kérését nem teljesitené. Nemcsak esze, de szive se mondott ellent annak, hogy kezét nyujtsa a haldoklónak. Egy megtisztult lélek állt előtte most, midőn Makláryra gondolt és felkérve házuk két régi barátját és a falu lelkészét, szüleivel együtt elment Maklárykoz a szomoru esküvőre.

A szegény beteg ember suttogva mondta el az eskü szent szavait, melyek után Marianne zokogva karolta át férjét, ki utolsó sóhaját ott lehelte ki menyasszonya kebelén.

Marianne szivéből meggyászolta a szerelme által megtisztult Makláryt, sőt voltak pillanatai, mikor hitte, hogy ő boldog, nagyon boldog lehetett volna annak a férfiunak oldalán, kinek a halálos ágyon esküdött hüséget . . .

A Szigetlaky-család feje fölött is elvonultak a nehéz napok fellegei. Nem kellett most már eladni az ősi kuriát, az öregek csöndben és nyugalomban éltek, áldva emlékét annak a nemes szivnek, melynek csak az az egy hibája volt, hogy *későn kezdett tisztán, önzetlenül szeretni.*

Marianne két év mulva férjhez ment, most boldog asszony, de azért hüen őrzi emlékét annak is, kit elszakitott tőle a halál, mielőtt meghálálhatta volna szerelmét.

A Makláry sirjáról soha sem hiányzik a megemlékezés koszoruja és a boldog Marianne még boldogabb férje most kétszeresen érzi, hogy egy igazi angyalt bir nejében . . .

A meghalt iránt való kegyelet az élők szerelmének nem árt, boldogságuk virágát nem hervasztja, hanem inkább üditi és szebbé teszi ....

beszerzéseknél ezen speczialitással szakszerüen foglalkozó, bizalmat érdemlő gyárokhoz, gépészmérnökökhöz, kereskedőkhöz forduljon a kazánt, kazántelepet, kazánfelszerelést, viztisztitót, fütést, füstemésztőt stb. eljárást, vagy készüléket vásárló n. é. közönség és hogy ily alkalommal ne kizárólag alacsony árakra, hanem jó szerkezetekre, eljárásokra és megfelelő kivitelre tekintsen.

A használatba vétel előtti megvizsgálásért folyamodni kell. Csakis oly lokomobil vagy kisipari kazán fajok eziránti folyamodásához *elégséges* a kormányrendeletben körülirt rövid leirást és vázrajzot mellékelni, melyek már évek óta ismeretesek, a mezőgazdasági és ipari üzemekbe régóta bevezetvék; mig uj szerkezetü lokomobil- kisipari- és *minden* félstabil és stabil kazán használatba vétel előtti megvizsgálásáért való folyamodáshoz a kazán részletes, müszaki leirásának a végzett számitásoknak és a kazán pontos szerkezeti rajzának valamint befalazási tervének mellékelése kivánatos. Az utóbbiakat avatatlan és jogtalan betekintésekről az eskü alatt megfogadott hivatalos titok megőrzése fogja megvédeni.

—

A kazánvizsgáló mérnök többi feladatai: időszakos vizsgálatok, belső reviziók, azonositások, ellenőrzések foganatositása, valamint hatásköréből kifolyólag az ipari fejlődés előmozditása.

Időszakos vizsgálat és belső revizió ügyeiben az érdekeltek külön értesités által értesittetnek, a mi részemről a rendelkezésemre bocsátott anyag mértékében már megtörtént.

Azonositásért a használási helyen minden oly, már megvizsgált kazán használata előtt kell folyamodni, mely vagy gazdát cserélt, vagy használati helyet változtatott, vagy nagyobb mérvü javitásból került ki, vagy a melyet hosszabb pihenés után ujra üzembe helyeznek.

Az ellenőrzés a kazán kezelő személyzetre, a kezelés módjára és a kazán állapotára terjed ki. Csakis az egyes esetekre rendeletileg előirt minősitéssel biró gépészt, illetve fütőt szabad alkalmazni. *Megbizható, hasznavehető* kezelők alkalmazása és megtartása a kazántulajdonos legfontosabb érdekeinek egyike. Az ellenőrző kazánvizsgáló mérnök tévutra vezetését, aggályok elhallgatását és eltitkolását büntetéssel sujtja a közigazgatás, illetve a büntetőtörvény. — Az ellenőrzési ügykörbe tartoznak a kazánrobbanások vagy kazánok használatából eredő egyéb szerencsétlenségek.

Robbanás esetén a rendőrség, vagy járásbiróság azonnal értesitendő és a vizsgáló mérnök egyidejü, azonnali értesitése *szükséges*.

Minthogy azon feladat, hogy a kazánügyekből folyólag kazánvizsgáló mérnök az iparügy fejlesztését is szolgálja, gyakorlatilag csakis személyes eszmecserék, közremüködés stb. által valósitható meg; ily irányu esetleges előterjesztéseimmel az illető érdekköröket alkalomadtán tiszteletteljesen felkeresendem.

Végre kérem Debreczen sz. k. város, Szabolcs vármegye és Hajdu vármegye nagyérdemü közönségét, valamint érdekei törvényes képviseletére jogositott méltóságos, nagyságos, tekintetes hatóságait és tisztjeit, hogy a Kormány által előirt, felsorolt feladataim elvégezésében mindenkor jóakarólag támogatni méltóztassanak.

Irodalom müvészet.

Könyvismertetés.

Vezérkönyv a kézimunkák tanitásához tanulók, iskolák és szülők számára, irta *Orelt* Lajos debreczeni országos tanitók árvaházának igazgatója.

Fölötte érdekes füzet került a kezembe a fentebbi czim alatt. A kézügyesség fejlesztését egyszerü, könnyen felfogható és vonzó módon tárgyalja és bemutatja. Az 5 éves gyermek jatszi könnyedséggel elsajátitja, de a 10—12 éves tanuló is nemes szórakozást talál benne. Sőt igen nagy reális haszna és szerepe is van. Szerző, aki különben szakember és tekintély az iskolai kézügyesités terén, igen egyyszerü és praktikus uton rávezeti a tanulót a szórakoztató és mégis hasznos kézügyességre. Ugyanis gyufa-vékonyságu pálczikák és hideg vizben felpuhitott hámos borsók segitségével mindenféle idomot, tárgyat készittet a gyermekkel. A füzetben a rajzok oly hüek, hogy az 5—6 éves gyermek, de még a kisdedós gyermek is, könnyen minden különös utbaigazitás nélkül elkésziti a füzetben levő idomokkal, u. m. karosszéket, létrát, asztalt, házat, a kis és nagy A. B. C-t, a számokat, a sik- és testmértan minden idomait. Csak látni kell, mily lelki gyönyörrel készitik a kicsinyek ezeket a dolgokat, mily gyönyörrel fut a gyermek kipirult arczczal édesanyjához: „Ni, édes anyám, csináltam egy sarlót, egy létrát!“ „Nézze csak édes apám: itt egy ásó, gereblye stb!“. És a kicsinyek eme mulatságát — m. p. fölötte hasznosak! 60—70 krajczárért lehet megszerezni és az eltart éveken át, mert az elkészitett idomokat — szétszedheti a gyermek és ujabbat, mást készithet belőle. A mü kapható szerzőnél a tanitó árvaházban — a kórházzal szemben. Ajánljuk ugy a szülők, mint a tanitóvilág figyelmébe.

Kuthi Zsigmond.

—

* **A Szalay-Baróti-féle** nagy nemzeti történetből most kaptuk a 32. füzetet, melyben II. László és II. Lajos korának tárgyalása folytatódik a megszokott világossággal és alapossággal. A képek jegyzéke ismét rendkivül gazdag és érdekes mümellékletül Székely Bertalan egyik legszebb képe (II. Lajos holttestének feltalálása) van reprodukálva, a szövegbe nyomott képek pedig: II. Ulászló követei Miksa császár előtt, Telegdi István, Kurucz zászlótartó, Telegdi István siremléke, Dózsa György kivégzése, II. Ulászló találkozása Zsigmond lengyel királylyal. Kettős eljegyzés a Habsburg és Jagelló-család között. Reliefkép Miksa császár innsbrucki siremlékéről. II. Lajos gyermekori arczképe a znaimi városi jog codexének czimlapjáról II. Lajos gyermekkori vértje. Ezenkivül több érem és aláirás képmása. A mint olvasóink láthatják, a millenáris diszmü folyton megmarad azon magas szinvonalon, melyen megindult és méltó a legszélesebb körökben való elterjedésre. A füzetek 30 krjával kaphatók Lampel könyvkereskedésében Budapesten.

TÜKÖRDARABOK.

Költemény prózában.

Három szál ibolya.

— Irta: **Szapáry József.** —

Minden virág a szivnek egy gondolata, mondja a költő, s valóban alig van egy virág, melynek meglátásánál le ne hullna a fátyol a multról, habár pillanatra is. — Vagy a fájó érzések utolsó akkordja rezeg át a sziv hurjain, vagy egy kedves, boldog perez hozza sebesebb mozgásba a már-már elhaló, megsemmisülő szivet . . .

Csak három szál ibolya, átkötve egy halvány rózsaszinü szalagocskával, de valahányszor rátéved tekintetem, mindig feltünik előttem az a kedves gyermek hosszu aranyhajával, ábrándos mély szemeivel, mintha még most is hallanám kedves csacsogását, most is — annyi év után — a fájdalom szoritja vasmarkával szivemet, pedig a mi egyszer elveszett, azt többé fel nem lelhetem soha, soha!

Ott vagyok ujra — képzeletben — ott üzzük a csapodár lepkét, kergetjük, de hiába, mint én a boldogságot. — Ki ne emlékeznék vissza szivesen azon napok, azon perczekre, midőn boldognak vallhatta magát, midőn önfeledten tekinthetett annak szemébe, kitől boldogságát várta, s ki — épen mint a lepke — tovarebbent, s a rövid, édes álomból egy öröklétnek látszó fájdalmas ébrenlét született.

Még fülemben cseng a zene mámoritó zsibongása, mely közt e három szál ibolya egy csábos mosoly kiséretében kezembe tétetett, mintha szép, soha el nem muló boldogságról regélne. — Ott voltam én is boldog! Talán a pillanatnyi boldogság áldott balzsama táplálja még e sziv kialvó lángját, hogy eddig rá még nem borult a végnélküli álom?

Még nem nyiltak ujra az ibolyák, s a menyasszonyi koszoru diszité fejét, mely koszoru boldogságom álmát tépte darabokra s ez a fájó két csepp, mely szememben rezeg, talán a mult emléke, vagy a jelen fájdalmának kifolyása?!

Szinház.

* **A jövő heti szinházi müsor.** A szinház igazgatósága a jövő hétre a következőleg állapitotta meg a müsort: 23-án vasárnap *Cremonai hegedüs* opera, ezt megelőzőleg *Légyott a létrán*, 2 felvonásos ujdonság ballett (páros bérlet); 24-én *Magdolna* (páratlan bérlet); 25-én *Szultán*, operett (páros bérlet); 26-án *Nők barátja*, szinmü (páratlan bérlet); 27-én *Furcsa háboru*, operett (páros bérlet); 28-án *Méltóságos csizmadia*, bohózat (bérletszünet); 29-én *Czigánybáró*, operett (páratlan pérlett); Márczius 1-én *Parasztbüség* Than, Gyula népszinmüve (páros bérlet.)

NAPI HIREK.

—

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. **2 órakor** csak esetleg **hétfőn** később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára irni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartatnak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattár a feleknek felvilágositásokat ád hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyüjtőszekrényből a beadványok kivétetnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

A debreczeni kir. járásbiróság szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

A Gönczy-egyesület „Otthon“-a. Keresk. akadémia palotájában.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél. Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 10—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Famunkatanitás. A kézügyesitő egyesület főreáliskolai mühelyében d. u. 2—4 óráig. Kedden előkészitő csoport. Szerdán és pénteken haladó csoport.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban, nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Népkönyvtár az árok-utczai leányiskolában. Nyitva minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Márczius 6. A Csokonai-kör felolvasó estélye.

Márczius 7. Tiszti-estély a Bika szálloda disztermében.

—

— **Istentiszteletek.** Holnap, vasárnap, a következő lelkészek szolgálnak istentiszteleteknél: A református templomokban: a nagytemplomban *Némethy* Lajos lelkész, a kistemplomban *Kiss* Albert lelkész, a Kossuth-utczai templomban *Könyves Tóth* Kálmán lelkész és az ispotálytemplomban *Ferenczy* Imre s.-lelkész. A róm. kath. templomban reggel 7 órakor *Molnár* Kálmán káplán misézik. Kilencz órakor a nagymisét *Wolaffka* Nándor dr. tartja, utána szentbeszédet *Molnár* Kálmán tart. Fél tizenkettőkor misézik *Kovács* Márk káplán. Délután fél három órakor keresztyén tanitást tart dr. *Wolaffka* Nándor vál. püspök s a rózsafüzérтársaság ájtatosságát *Wolaffka* Nándor dr, vezeti. Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 órakor *Materny* Lajos lelkész tart egyházi beszédet. Istentisztelet után offertorium a Luther-alap javára és urvacsora-osztás.

— **A Csokonai-kör felolvasó ülése.** A Csokonai-kör magas szinvonalon álló élvezetes felolvasó estélyeinek sorozata tegnap délután ismét szaporodott egygyel. Distingvált, nagy számu közönség gyülekezett össze ez alkalomra is a kollégium dísztermében. Elsőnek dr. *Bartha* Béla jogakadémiai tanár lépett a felolvasó asztalhoz s tartotta meg mindvégig lebilincselő, eszmegazdag felolvasását a szocializmusról. A közönség sürü tapsokkal fejezte ki elismerését a szellemes előadónak. Utána *Karácsony* Ottilia k. a. szavalta mély érzelemmel Vörösmarty *Szép* Ilonka czimü költeményét *Unger* Lujza kisasszony remek zongorajátékának kiséretével. Lelkes éljenzés és szünni nem akaró taps jutalmazta a bájos szereplők közremüködését. A müsor utolsó száma dr. *Balassa* József reáliskolai tanár *A gyermek lelke* czimü megkapó szép felolvasása volt.

— **Debreczen és a kiállitás.** A kiállitási nagybizottság tegnap Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnöklete alatt ülést tartott, amelyen több folyó ügyet intézett el. — Többek között elrendelte és megbizta Király Gyula tanácsnokot, hogy a pásztoréleti kiállitás diszitésére két hatalmas magyar kosfejet és szarvakat haladéktalanul beszerezzen és küldjön el Hermann Ottó czimére. — A közlevéltárból kiválogatott régiségek és becsesebb iratok pár nap mulva szintén postára tétetnek. — E tárgyak és iratok, amelyeket Zoltai Lajos segédlevéltárnok gyüjtött össze és rendezett, tömérdek becses adatot tartalmaz Debreczen város zivataros, eseményekben gazdag multjára vonatkozólag. A kiállitandó irás-gyüjteménynek egy része olyan, a melyet még eddig senki nem tanulmányozott, fel nem dolgozott. Ilyenek az adólajstromok, conscriptiók, számadások a XVI. század második feléről és a XVII. század elejéről, tehát a mozgalmas Rákóczi korszakból, a melyben Debreczen országos jelentőségü szerepet játszott, valamint Károlyi Sándor, Pálffy János grófoknak, Ebergényinek Debreczenhez irott levelei, továbbá a város követeinek Baranyi Sámuelnek és Mihálynak, Pósalaky Jánosnak, Dányádi Jánosnak, Szeremley Sámuelnek, Pándi Jánosnak, Domokos Mártonnak, Forró Jánosnak, Dömsödy Gergelynek, Herczeg Jánosnak, Diószegi Sámuelnek, Comáromi Györgynek és Maróthy Györgynek levelezései, akik a XVII. század első felében Debreczen történetének lapjaira letörölhetetlen betükkel irták be nevöket. E levelek legnagyobb részét Pestről, Budáról, Pozsonból és Bécsből irták haza, valamennyit a város előljáróihoz országgyülésen, tárnokszékeken és fontos városi ügyekben végzett dolgaikról. 158 darab ilyen levél megy fel Budapestre. Az adókönyvek 1663-tól 1716-ig tüntetik fel Debreczen népének adózási viszonyait. Megvan köztük az 1690. évi tatár sarcz alkalmával a lakosságra kivetett teher részletes kimutatása utczánként. A legnagyobb összeget özv. Komáromy Györgyné asszony fizette, akire előbb ezer forintot róttak ki, de azután leszállitották 400 frtra. Még igy is mai ez, a pénzérték szerint körülbelől 4000 frtnak felel meg. De hát Komáromy Györgyné asszony, aki a rendőrfőkapitányság mai épületében lakott, könynyen elbirhatta ezt, gulyái, ménesei lévén neki nagy mennyiségben. Az adólajstromok száma 50. Nemkülönben uj, még eddig nem ösmert adatokat tartalmaznak a számadási iratok, amelyek az 1679-dik éven kezdődnek s 1715-ig terjednek. Ezek városunk háztartására vetnek érdekes világosságot, mig az 1692—1714. évekről fenmaradt összeirások az egyes családok lakóhelyeiről, vagyoni állapotáról és foglalkozásáról adnak hü tájékozást. Ezeken kivül az 1547—1711. évek közti korszakból 20 legérdekesebb tanácsi jegyzőkönyv állittatik ki, melyek a város köz- és társadalmi életének gazdag tárházait képezik. E jegyzőkönyvek közül nehány mint könyvkötészeti munka is figyelemre méltó; mások pedig azért is érdekesek, mert a reformáczióval megszünt debreczeni zárdában tele irott pergamen lapokba vannak bevarrva. A gyüjteményt eredeti czéh szabadalom levelek, ártikulusok, fogalmazványok jegyzőkönyvei, szinházi iratok e század elejéről (br. Wesselényi Miklós és neje, özv. gróf Károlyi Józsefné levelei, szinész-szerződések, szinházi számadások) czimeres nemes levelek, 48-diki remek selyem zászlók és 19 darab eredeti török oklevél (a magánlevéltárból) egészitik ki. Az összes gyüjteményt a város a kiállitás igazgatósága által **13060** frtra kivánja biztositatni. Csupán a 20 darab tanácsjegyzőkönyv 6000 frtig lesz biztositva, négy lobogó pedig 1500 frtra. E tárgyak felküldése közgyülési határozaton alapul. A biztositási értéket pedig Vecsey Imre előadó tanácsnok és a levéltári hivatal, *Géresi* Kálmán főiskolai tanár segitségével, állapitotta meg.

— **A müvész sorsa.** Ma délután tették örök nyugalomra *Fodor* József zongoratanitót, ki hosszabb idő óta szenvedett tüdővészben. Mig a kór ágyhoz nem kötötte, odaadással végezte teendőit s megis kereste kis családjának a mindennapit. Az utolsó időkben azonban sorsa roszra fordult, ugy, hogy Debreczen városának tanácsa *Boczkó* Sámuel főkapitány meleghangu ajánlatára február 10-én havi tiz forint segélyt szavazott meg a városi szegény-alapból. Ennek azonban már nem látta áldasát a beteg, amennyiben tegnapelőtt este elhunyt. Nyugodjék a sokat szenvedett lélek, kinek ravatalát hü neje, szerető gyermekei és hálás tanitványai zokogva állták körül.

— **Agarász-egylet Debreczenben.** Városunkban egy uj sport-egylet van alakulóban, a mely az agárnevelést, tenyésztést és az agarászó sportot tüzte ki czéljául. Az egyesület megalakitásán Steinfeld Mihály, dr. Medve Zoltán, Vecsey Viktor és gróf Dégenfeld Pál fáradoznak. Az alakuló közgyülést holnap, vasárnap délelőtt tartják meg a városházán az adóügyi tanácsnok szobájában.

— **A város legdrágább kutja** kétségtelenül és köztudomásulag az a kut lesz, a melyet a mérnöki hivatal tavaszszal fog fölszerelni és közhasználatba bocsátani. De nemcsak a város legdrágább, hanem az országnak csaknem legmélyebb kutja is ez. A mennyiben a Zsigmondy által közel tiz esztendeig furott 835 méter mélységü ártézi kutnak tervezett csövezett lyukat alakitják át közönséges szivattyus kuttá egy városi közgyülési határozat alapján. A próbák jól sikerülvén, a kut bő és tiszta, iható vizet adván, a tanács közelebb tartott ülésében elrendelte a kut átalakitását és felszerelését. Utasitotta nevezetesen a mérnöki hivatalt, hogy a kut a csövezeten keresztül vágásán alul, mintegy 150 méternyi mélységnél kaviccsal betömessék s egész a kivágásig vörös fenyő facsővel kibéleltessék. Az átalakitás költségei összesen 4340 frtot tesznek, a melyből 1700 frt esik facsövezésre és kaviczolásra, 1340 frt szivattyu felszerelésre, 1300 frt pedig aknákra, csatornákra és egyéb munkára.

— **Vérszomjas suszter.** Kovács Lajos suszter tegnap este valamelyik korcsmában berugott s azután bor helyett vérre szomjazott. Odahaza késsel támadta meg az udvarbelieket, saját családjának tagjait. Mikor ezek kipariozták a villogó bicska járását, Kovács önmaga ellen forditotta s mellén kisebb sérülést ejtett. Egy rendőr bekisérte a kerületi kapitánysághoz.

— **Nagy idők tanuja.** A szabadságharcz egy vitéz bajnoka hunyt el megint Debreczenben. A halálesetről a következő gyászjelentést kaptuk: Mély fájdalommal jelentem szeretett nevelő atyám néhai Zsarolyáni Cséke Gábor földbirtokos, 1848/9. honvéd-hadnagy és Szatmár vármegye törvényhatósági bizottsági tagjának 3 havi sulyos szenvedés után, életének 77-ik évében folyó hó 21-én délután 6 órakor történt gyászos kimultát. Kedves halottunk földi maradványai a Nagy-Várad-utczai 2214-ik számu háztól folyó hó 23-án vasárnap délután 3 órakor a ref. egyházi szertartásu rövid ima után, a Kossuth-utczai sirkertben fognak örök nyugalomra tétetni. Mély végtisztességtételre rokonainkat, barátainkat és általában a nagyérdemü közönséget tisztelettel meghivjuk. Debreczen, 1896. február 22. *Nánássy Miklósné* szül. Dragenitz Mathild; a közeli és távoli rokonok nevében is.

— **A dohányfüst ára.** Az 1895. évben a hivatalos jelentés szerint 47.809,100 forintot füstöltek el Magyarországon a dohányosok. Nagy összeg ez, ennél talán csak az az élvezet nagyobb, a melyet ennyi millió forint ára füst szerzett nehány millió gourmand nyelvnek és füstös ábrándokba ringatózó poétikus kedélynek. Bár a mult év pénzügyi eredménye csak másfél millió forinttal jobb az előző évi eredménynél, ez a másfél millió is bizonyitja, hogy hazánkban is évről-évre több és több polgár ismeri fel a dohányzás gyönyörüségeit s szegődik a füstimádók közé. Egyes szivarfajokból csaknem óriási mennyiséget fogyasztottak. Kubaportorikóból például 90 millió darabnál többet adtak el. Ezek a dohányosok kedvencz szivarjai s a tőzsdékben mint Wekerle-szivarokat árulják.

— **Pulszky Károly ügyéhez.** A római hires Muzeo-Castellaninak sok éven át volt vezérigazgatója Terracinó Arnoldó, aki néhány nap óta Budapesten időzik, egy kőnyomatos lap tudósitója előtt következőleg nyilatkozott a Pulszky által megvásárolt Rafael-képre vonatkozólag. Az idegen müértők — mondotta — a kikre itt hivatkoztak, e képet többnyire nem is látták; s csak fényképek és leirások után itélték meg, tehát oly alapon, mely a mükritikában nem mérvadó. Az olasz müértők körében, a hol e képet igen jól ismerik, nem kételkednek abban, hogy a fej magának Rafaelnek a müve. A kép többi részét javarészben átfestették, a festék alatt azonban okvetlenül rá kell akadni Rafael munkájának bizonyitékaira, sőt lehetséges, hogy megtalálnák a müvész aláirását is. Ha a kép egy része nem volna átfestve, legalább is egy millió frankot érne, egyébként igy sincs tulfizetve. Terracino felemlit egy gazdag mübarátot, a ki nehány perczczel a kép eladása után jött az árverésre s a ki, ha részt vesz az árverésen, legalább is 200,000 frankig felverte volna a kép árát. E mübarát nevét nem akarta elárulni Terracino, mert irt az illetőnek Olaszországba, hogy nem volna-e hajlandó a képet visszavásárolni azon esetben, ha a magyar

kormány el akarná azt adni. Terracino Pulszky Károly felől igen kedvezően nyilatkozott és azt mondta, hogy olasz művészkörökben igen nagyra becsülik tudományát és a sorsáról érkezett hirek Olaszországban nagy feltünést keltettek. Cheveignét nem ismeri és barátjai körében sem ismerik.

— **Papválasztás.** Vasárnap általános szavazattöbbséggel lelkészévé választotta Sajó-Kazának, a Sajóvölgy e regényes, szépfekvésü községének, ev. ref. gyülekezete Mindszenti Imre debreczeni segédlelkészt, Kiss Albert orszgyül. képviselő s lelkész kitünő képzettségü káplánját.

— **A legdrágább kakas.** Ős Buda városának nagy szenzációja van. A fazekas-téren épült uj református templom csak nemrégen szabadult ki az épitő állványok közül s toronyablakától kezdve már ismét állványt épitenek. Nem a szép sudár toronynak van baja, amint azt azonnal konstatálja a sürü nézőközönség. A baj sokkal magasabban esett meg. A protestálás jelvénye, a Róma ellen daczosan szárnyait verő s karmait meresztő büszke kakas, mely a torony csucsából kimeredő vasrudján az uj hitközségnek nem csekély büszkeségét képezte, erősen félregörbült a szél csapásai alatt. Tervezői bizonynyal nem számoltak a Duna-parton erős és sürüen váltakozó irányu széllel s igy történt meg a kevély kakas szomoru esete, melyre kárörvendő kilátás nyilik a nem messze levő kapuczinus-kolostor ablakaiból. Vagy tizenöt méter magas állványt kell épiteni, hogy a kakasnak ismét visszaadhassák kihivó magatartását. Belekerül a tréfa 2—3000 frtba, de legalább igy a derék budai kálvinistáknak a kár mellett meglesz az a büszkeségük is, hogy az ő kakasuk a legdrágább kakas Magyarországon.

— **Hangverseny H.-Böszörményben.** A h.-böszörményi „*Leányok dalosköre*“ f. hó 29-én, az ottani hajdani megyeház nagytermében hangversenyt rendez, saját pénztára javára, következő müsorral: I. 1. a) Nemzeti zászló Hubertől, zongora kiséret mellett énekli a daloskör. b) Az erdő alkonya Schmölzertől, énekli a daloskör. 2. Szózat és magyar dalok Allaga átiratában, czimbalmon előadja Asbóth Vilma k. a. 3. Monolog, előadja Orosz Olga k. a. 4. Liszt. Rigoletto paraphras, zongorán előadja Galánffy Ágnes k. a. 5. II. Három magyar dal Pintértől, Kálditól, énekli a daloskör. 6. Lucretia Borgia Donizettitől Allaga átiratában, czimbalmon előadja Asbóth Vilma k. a. 7. Monolog, előadja Knopp Árpád ur. 8. Liszt. 12 ik Magyar ábránd zongorán előadja Galánffy Ágnes k. a. A hangversenyt tánczmulatság követi.

— **Nem engedélyezett névváltoztatás.** *Haász* József balmaz-ujvárosi lakos, ev. ref. földmives, Hajduvármegye alispáni hivatala utján kérelmezte a belügyminiszternél, miszerint nevét, családjával együtt *Brandtra* változtathassa. Ma érkezett vissza kérvénye az alispáni hivatalhoz, természetesen elutasitó válaszszal, minthogy a felvenni szándékolt név egyáltalában nem magyaros hangzásu.

— **Occuloscop a kiállitáson.** Olyan camera obscura-féle ez az occuloscop. Az ember bejut egy sötét helyiségbe, amelynek a közepét egy nagy kerek megvilágitott asztal foglalja el. Ezen az asztalon szines fotografikus képekben látható az egész környék minden házával, fájával, minden alakjával. Az emberek, akiknek az arczvonásuk is pontosan látható, járnak-kelnek s az eleven mozgó kép hiven visszaadja minden mozdulatunkat. S persze ez az érdekes kép minden pillanatban változik, ahogy künn az emberek összekeverednek, pavillonokba mennek, vagy jönnek. Megfigyelhetünk egy-egy jó ismerőst ezen a képen, attól a pillanattól, ahogy a területre lép, s minden mozdulatát, minden cselekedetét apróra elmondhatjuk neki a vacsoránál. Az occuloscop a kiállitási falu elé kerül, a főbejáró közepébe, a sárosi elé. Körülbelül 25 kvadrátu méter nagy lesz, egyiptomi stilben. Széles, kényelmes bejárói lesznek, s belül négy teremre lesz osztva az épület, ugy hogy egyszerre négy helyen nézhetik az érdekes látványosságot s körülbelől 600—700 ember fér el egyidőben az occuloscopban. A vállalkozó, aki az épületet emelteti és berendezi, 20 krajczár belépő dijat szedhet majd a közönségtől. Az occuloscop arra is jó, hogy az ismerősöket hamar és könnyü szerrel megkereshesse az ember a kiállitáson, s esetleg arra is, hogy egy-egy gyanus alak viselkedéseit és cselekedeteit apróra megfigyelhessék.

— **A debreczeni jótékony nőegyesület** február hó 23-án d. u. 3½ órakor az árvaház üléstermében választmányi gyülést tart, melynek tárgyai lesznek: Segélyezés. Pénztárnok előterjesztése. Folyó ügyek.

— **Zár alá helyezett vármegye.** Borsodvármegye alispánja ma érkezett átiratot intézett Hajduvármegye alispáni hivatalához, melyben értesiti megyénk közönségét, miszerint a Borsodvármegyében uralkodó sertés-orbáncz és sertésvész miatt a sertésvásárokat további intézkedésig az egész megye területén és igy *Miskolcz* városában is eltiltotta.

— **A módositott biblia.** A vállalkozó szellemü amerikaiak még a szent bibliának sem hagynak békét. Tulságos erkölcsösségükben még a bibliában is fedeztek fel olyan pikáns részleteket, a melyek szerintük nem valók a gyermekek kezébe. A chikágói közoktatásügyi tanács, ki a franczia Berenger tanácsoson is tultett erkölcsösség dolgában, már meg is módositotta a bibliát az iskolák számára. A módositás pompásan sikerült. — Az Énekek Énekéből rendre kihuzgálta a szerelmes mondásokat. Ugy tett, mint a szemérmes leánynevelőnő, a ki a népdalnak ezt a sorát: Várom a rózsámat, igy korrigálta ki: Várom a — mamámat. A módositott bibliából természetesen kimaradt a József és Putifárné története is, de még sok más is. Kifogása mindenesetre sok lehetett a biblia ellen, mert a négy ujjnyi vastagságu könyv, 200 oldalas füzetté zsugorodott össze.

— **Az Alföldi Takarékpénztár** tegnap tartott közgyülése a következő kulturális és jótékony-czélokat részesit adományokban: a debreczeni ev. ref. szegény ápoldájának 10 frt, a debreczeni ev. ref. főiskolai tápintézetnek 10 frt, a debreczeni szegény tanulóknak 5 frt, a debreczeni ág. evang. elemi iskolának 5 frt, a debreczeni reáliskolai szegény tanulóknak 5 frt, a debreczeni gazdasági tanint. segélyző egyletnek 5 frt, a debreczeni kereskedő ifjak önképző egyletének 10 frt, a debreczeni könyvnyomdászok segély-egyletének 5 frt, a debreczeni Iparosok önképző egyletének 10 frt, a debreczeni ev. ref. tanitó képezdének 10 frt, a debreczeni betegsegélyző egyletnek 10 frt, a debreczeni nőegylet árvaházának 10 frt, a debreczeni izraelita nőegyletnek 5 frt, a debreczeni önkéntes tüzoltó-egyletnek 5 frt, a debreczeni kereskedelmi akadémia seg. egylet 5 frt, a debreczeni róm. kath. szegény-ápoldának 5 frt.

— **Jégünnep a Margit-fürdőben.** A hőmérő állandóan mélyen a fagypont alatt áll. Az idő pompásan kedvező, hogy a holnapi jégünnepélyt a Margit-fürdő jégpályáján megtarthassák. Leidenfrost Ármin tüzijátékával meglepő látványosságokat akar produkálni. Nagyszabásu előkészületeket tett, hogy a közönség elismerését már az első kisérletével is kiérdemelje. A jégünnepélyen a katonazenekar játszik, mig a nagy teremben egyik elsőrendü népzenekarunk tart hangversenyt.

— **Kerékpáros rendőrség.** Newyorkból irják hogy az ottani rendőrség egy részét kisérletképen kerékpárral szerelték föl. E kisérlet fényesen bevált s azok a rendőrök, kik a gyalogos és lovasrendőrök mellett ezentul kerékpáros szolgálatra lesznek kirendelve, egyes esetekben nagyon is szükségesnek látszanak. Igy pld. a sebesen hajtó kocsis után eddigelé hiába iramodott a lovas-rendőr, sőt e hajszával még inkább veszélyeztették a járó-kelők biztonságát, a kerékpáros elől azonban nem menekülhet a kocsis. A rendőrfelügyelőknél is nagyon előnyös az, hogy az őrszemeket kerékpárral többször is megvizsgálhatják. Szóval a kerékpár megint ujabb diadalt aratott?

— **Hangverseny.** A Margit-fürdőben holnap d. u. változatosan összeállitott müsorral hangversenyt rendez a 39. gyalogezred zenekara.

x **II. Magyar osztálysorsjáték.** Első osztályu sorsjegyeknek a II. osztályra való megujitása a sorsjegyeken jelzett elárusitóknál, kiknél a sorsjegy vásároltatott, az I. osztályu sorsjegy visszaszolgáltatása és a megujitási dij — 1 egész sorsjegy: 20 frt, — 1 fél: 10 frt, — egy tized: 2 frt, — és egy huszad: 1 frt, — befizetésével legkésőbb márczius 1-éig eszközlendő. Az I. huzásnál ki nem sorsolt, mindhárom osztályra érvényes *teljes sorsjegyek* megujitásának szüksége fenn nem forog, ezek minden további nélkül a II. és III. osztályban is részt vesznek.

— **Mühimzés tanitás** a Singer társaság, ezelőtt Neidlinger G., varró-gép üzletében. Tisztelt vevőinknek és az érdeklődő t. hölgyközönségnek szives tudomására hozzuk, hogy a tavaszi idénynyel bekövetkezvén a hosszabb napok is, folyó hó 24-én, azaz hétfőn ismét megnyitjuk a himzéstanitási tanfolyamot, mely alkalommal a mühimzésen kivül az általános kedveltségü ajour (áttört) munkát is tanittatni fogjuk *eredeti Singer varrógépen*. Az oktatás a Biedermann-ház első emeletén, e czélra felvett téres, világos helyiségben adatik. Tanitásban részesülni óhajtók szivesen fogadtatnak. Az oktatás ingyen adatik.

Táviratok.

— A *Debreczeni Ellenőr* saját tudósitójától. —

A t. Házból.

Budapest, febr. 22. A képviselőház folytatta a kereskedelmi költségvetés tárgyalását, melynél Molnár József ellenzi az Ausztriával való kiegyezést és javasolja, hogy a vám-szerződés felmondassék s kereskedelmi konzulatusok állittassanak fel. Ezután kérvényeket tárgyalt a Ház. A csanádmegyei gazdasági egylet kérvényét, a jégbiztositási sérelmek ellen, Molnár Józsiás melegen pártolja. A többség egyszerüen kiadta a kormánynak. — *Szederkényi* Nándor az illetéki sérelmek orvoslása iránti kérvényt a kormánynak óhajtja kiadatni. Ez inditványt elvetették. *Sima* Ferenez a csongrádi árvédelmi kölcsönt kéri elengedtetni, a mit *Lukács* pénzügyminiszter ellenez. Budapest székesfőváros autonomiája megsértése miatt panaszolkodik. Az előadó irattárba vételt javasolja, a mit Sima Ferencz ellenez.

Bánffy utja.

Budapest, febr 22. Azok a hirészlelések, melyeket ellenzéki lapok Bánffy Dezső miniszterelnök bécsi utjával hoztak kapcsolatba, valótlanok. Mert a miniszterelnök csak folyó ügyeket referált.

A mellőzött Szapáry.

Budapest, február 22. Szapáry Gyula gróf kimarad a quóta-bizottságból, hacsak az ellen nem enged át neki könyörületből egy helyet; mert a kormánypárt nem fogja jelölni a nemes grófot.

Közgazdaság.

* **A hatvan-utczai ondódi** házutáni s ujosztásu földdel biró gazdaság f. február hó 16-án, vasárnap délután tartotta meg évi rendes közgyülését.

A gazdaság ügybuzgó s tevékeny elnöke, Koszorus Lajos üdvözölte a megjelent tagokat s a gyülést megnyitotta. Az évi jelentés felolvastatott s tudomásul vétetett. A pénztárnoki kimutatás után a számvizsgáló bizottság jelentése alapján pénztárnoknak, ugyszintén a többi tisztviselőknek is jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a közgyülés. Koszorus Lajos elnöknek is, ki sok éven keresztül minden dij nélkül teljes odaadással vezeti a gazdaság ügyeit.

Elnök jelentette a közgyülésnek, hogy az uj mezőőri törvények alapján s értelmében készitett hatvan-utczai gazdasági alapszabály megerősitve a miniszteriumtól leérkezett, — az alapszabály 600 példányban kinyomatni s a gazdaság között darabonként 3 krért kiosztatni határoztatott. Az uj mezőőri törvény rendelkezésének, hogy a mezőőrök részére állandó őrház épitéséről a gazdaközönség gondoskodni tartozik: a hatvan-utczai gazdaság a közel jövőben eleget óhajt tenni. E czélra az Ondód legalkalmasabb központján M. Kiss István utczai felügyelő közel egy nyilas szántó földet vásárolt 1500 frt vételárért s ugyanazon árban engedte át a gazdaságnak; A tisztikar 3 évre következőleg választatott meg: elnökké egyhangulag Koszorus Lajos, felügyelővé M. Kiss István, ügyvéddé s jegyzővé Szilágyi Bálint, pénztárnokká: Szűcs László, számvizsgáló bizottsági tagokul az 1896. évre: Kovács János kereskedő, Papp Péter és Csórián József választattak.

Kiadó és laptulajdonos:
„Csokonai" nyomda és kiadó részvénytársaság.
Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Ügyes, képviseletre alkalmas urak
állandó alkalmazást nyerhetnek
magas provizió mellett.
Bank- és biztositási szakban jártasok
előnyben részesülnek.
Ajánlatokat továbbit „Wiener Bankhaus" czim alatt **DUKES M.** hirdetési vállalata Bécs, I., Wollzeile 6. 141 2—2

70 darab
derecskei
takarékpénztári részvény
eladó.
Értekezhetni: **Szép Sámuel** ügyvédnél Derecskén. 165—1—1

CACAO-VERO
olajmentes, könnyen oldódó Cacao, legfinomabb fajta.
Csokoládék
elismert legkitünőbb minőségek
HARTWIG és VOGEL
Bodenbach
Kapható a legtöbb **czukrászdában, füszer-, csemege- és gyógyfü-kereskedésekben.** 03—78—30

1 doboz ára 1 frt. 20 kr.
Szétküldés utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése ellen.
93—48—8

KLYTHIA- a bőr ápolására,
az arczszin finomitására és szépitésére **ZSIRPOR**
Legelegánsabb toilette-, báli és salonpor, fehér, rózsaszin vagy sárga.
Vegyészileg megvizsgálva és jónak találva
Dr. POHL J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.
Elismerő nyilatkozatok a legjobb körökből vannak minden dobozhoz csatolva.
Taussig Gottlieb,
cs. és kir. udvari toilette-szappanok és illatszerek gyára.
Főraktár: BÉCS, I, Wollzeile Nr. 3.
Kapható Debreczenben **Baum Miksánál** és a legtöbb illatszer- és gyógyfüszer-üzletekben és gyógyszertárakban.

A B.-Ujvárosi takarékpénztár részvényeinek 1895. évi 12. számu osztalékszelvényei az intézet pénztáránál, vagy a debreczeni ipar- és kereskedelmi banknál **f. é. márczius 1-től kezdve 2 forintjával beváltatnak.**
B.-Ujváros, 1896. február 16.
167 1—1 **Az igazgatóság.**

30 frt havi fizetés
és megfelelő jutalék mellett
állandó alkalmazást nyernek
ügyes és megbizható egyének
az „ALLIANZ" életbiztositó-társaság debreczeni főügynökségénél
(Kossuth-utcza, Patay-ház.)
Jelentkezhetni a délutáni órákban.
152 3—2

Készlet:	Mindenféle nemes csemetéből mintegy	**800,000**	darab
	„ alvó szemzésből „	**1,200,000**	
	„ vadonczból „	**15,000,000**	
	Összesen mintegy	**17 000,000**	
Csemeték árai:	Az 1—2—3 éves, gazdag gyökerü, életerős nemes csemeték darabja azok erőssége szerint **20** krtól **40** krig.		
Nagybani árak:	**100** darab **40** kros csemete **1** vagy **100** fajban **38** forint		**100**-ankként
	200 „ **40** „ „ **1** „ **100** „ **36** „		
	500 „ **40** „ „ **1** „ **100** „ **34** „		
	1000 „ **40** „ „ **1** „ **100** „ **32** „		
	5000 „ **40** „ „ **1** „ **100** „ **30** „		

A fajok legnagyobb része szaktekintélyünk Bereczki Máté hirneves telepéről lett beszerezve, miért is azok hitelesek. Ezen felül a kiadandó csemeték homokban nevekedtek s épen azért gazdag gyökérzettel birnak nem csak, hanem biztos fogamzásuak, edzett természetüek, egészségesek, hosszu életüek és még ezen felül igen olcsók is. A bőtartalmu, csinos kiállitásu és minden tekintetben tájékoztató nagy árjegyzék kivánatra bérmentve küldetik. b. 119 6—4

MEGHIVÓ.

A debreczeni kölcsönös segélyző egylet mint szövetkezet

1896. évi február 23-án délelőtt 10 órakor

a városháza nagy-tanácstermében

XII. évi

rendes közgyülését

fogja megtartani, melyre az egylet tagjai ezennel meghivatnak.

A közgyülés tárgyai a következők:

1. Igazgatósági jelentés a mult üzletév eredményéről.
2. Az évi mérleg és számadások, valamint a felszámoló VII-ik vagyis az 1890-iki évtársulat vagyon-mérlegének előterjesztése.
3. A VII-ik vagyis az 1890-iki évtársulat felszámoló bizottságának jelentése.
4. A felügyelő bizottság jelentése és annak alapján az igazgatóság a felszámoló bizottság és a felügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.
5. A VIII. vagyis 1891-iki évtársulat felszámolásához 5 felszámoló bizottsági tag megválasztása.
6. Az igazgatóság kiegészitése, u. m.: 5 kilépő, egy elhalt és egy lekö-szönt igazgatósági tag helyének betöltése.
7. Esetleges inditványok.

JEGYZET: Az évi mérleg és számadások kinyomatva a közgyülés előtt 8 nappal az egylet helyiségében — Kossuth-utczán Zádor Lajos ur házában — minden egyleti tag által a hivatalos órákban átvehetők.

Kivonat az alapszabályokból: 28. §. A közgyülésen az egylet minden tagja, minden betét után egy szavazattal bir, — de tiz szavazatnál többet senkisem gyakorolhat, a szavazat érvényességéhez a betéti könyvecske felmutatása szükséges.

Minden egyleti tag csak egy megbizást vállalhat magára, mely megbizást a közgyülés előtt az elnöknek tartozik irásban átadni. — A megbizás csak 10 szavazatra jogosithat.

Kelt Debreczenben, az 1896. évi január hó 19 én tartott igazgatósági ülésből.

Simonffy Imre
kir. tan., egyleti elnök.

89—2—2

Vadon Sándor
jogtanácsos, egyl. jegyző.

Bérbeadó legelő.

A b.-ujvárosi határban

600 hold legelő

több évre

bérbe adatik.

Értesitést ad az uradalom alulirt igazgatója. Lakik Debreczenben **Péterfia-utcza 817. szám.**

Debreczen, 1896. február hó.

Békessy László
urad. ig.

145 3—1

4711. sz.

Rheinveilchen

(Rajnaibolya)

Ferd. Mülhens

4711. sz. Köln a/Rh.

Ezen ujdonság illata minden várakozást felülmul s a frissen szed tt ibolya illatától nem különbözik.

Kapható minden nagyobb illatszer elárusitónál.

Raktár: Szent-Királyi Tivadar müiparáru üzletében és Tóth Béla gyógyszerésznél. 95—6—2

MAGYAR OSZTÁLYSORSJÁTÉK.

35007 pénznyeremény 7932000 korona összértékben.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben Egy Millió korona.

II. osztály

Huzás 1896. márczius 11—14-ig.

Nyeremény		korona		korona
1	á	100000	=	100000
1	„	60000	=	60000
1	„	40000	=	40000
1	„	30000	=	40000
1	„	20000	=	20000
1	„	15000	=	15000
1	„	10000	=	10000
2	„	8000	=	16000
8	„	4000	=	32000
10	„	2000	=	20000
13	„	1000	=	13000
100	„	400	=	40000
860	„	200	=	172000
9000	„	120	=	1080000
10000	nyeremény összesen			1648000

II. osztályu vétel-sorsjegyek árai:

1/1	1/2	1/10	1/20
40.—	20.—	4.—	2.— frt

II. és III. osztályu teljes sorsjegyek árai:

1/1	1/2	1/10	1/20
60.—	30.—	6.—	3.— frt

Ezen eredeti árakon kivül II. osztályu sorsjegyek megrendelésénél ajánlott level portója és nyereményjegyzék dija fejében 25 kr., teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig ajánlési dij és 2 nyereményjegyzékért 40 kr. küldendő be.

III. osztály.

Huzás 1896. május 12—28-ig.

Nyeremény		korona		korona
1 jutalomdij		600000	=	600000
Ezen 57 nyeremény hozzá az utoljára kihuzott jutalomdijat. kapja a 600,000 korona	1 á	400000	=	400000
	1 „	300000	=	300000
	1 „	200000	=	200000
	1 „	100000	=	100000
	2 „	40000	=	80000
	2 „	20000	=	40000
	5 „	10000	=	50000
	10 „	8000	=	80000
	34 „	6000	=	204000
100	„	2000	=	200000
200	„	1000	=	200000
2650	„	200	=	530000
22000	„	150	=	3300000
25007	nyerem. és egy jutalom			6284000

Az Osztály-Sorsjegyeknek II. osztályra való megujitása az I. osztályu sorjegynek beküldése és a sorsjegy árának befizetésével legkésőbb márczius 1-éig eszközlendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvéttel

HEINTZE KÁROLY, Budapest

156 12—1

Szervita-tér 3. **Sürgönyczim: LOTTOHEINTZE BUDAPEST.** **Szervita-tér 3.**

MEGHIVÁS.

A „DEBRECZENI FAÁRURAKTÁR-SZÖVETKEZET“

1896 évi március hó 1-én d. e. 10 órakor

a Takarék- és Hitelintézet gyüléstermében (Csapó-utcza 335/6a. szám alatt.

III. évi rendes közgyülését

tartja, melyre a t. cz. szövetkezeti tagok tisztelettel meghivatnak.

A közgyülés tárgyai:

1. Az igazgatóságnak az 1895. évről szólló üzleti jelentése; a felügyelő bizotság jelentése; a mérleg megállapitása, a nyereség felosztási javaslat; az igazgatóság és félügyelő bizottság részére a felmentvény megadása.

2. Az alapszabályok értelmében 4 sorsolás utján kilépett és egy lemondott igazgatósági tag és 3 felügyelő bizottsági rendes és 2 póttag megválasztása.

Figyelmeztetés.

1. A közgyülésen szavazatjoggal csak azon tagok birnak, kik üzletrészöket teljesen befizették.

2. Az évi jelentés, mérleg s az erre vonatkozó adatok a közgyülést megelőző 8 nap alatt a szövetkezeti telep irodájában az üzleti órák alatt megtekinthetők.

142 2—2 **AZ IGAZGATÓSÁG.**

Valamennyi **könyvkereskedők által megrendelhető** a díjjal kitüntetett s 28. kiadásban megjelent dr. **Müller** tanár által irott füzet a

zavart ideg- és sexualis bajokról.

117 52-5

Postán küldetik szét 60 kr. (bélyegekben is) előleges beküldése ellenében.

Eduard Bendt, Braunschweig.

Ranunkel-ház

piacz-utcza 1711. sz.

I. emelet: 4 szoba, előszoba, konyha, kamara, pincze, padlás, mosóház, mindenütt **légszesz** és **jó vizvezeték.**

II. emelet: 4 szoba, előszoba, konyha, kamara, pincze, padlás, mosóház, mindenütt **légszesz** és **jó vizvezeték**

l-ső májustól kiadó.

169 3—1

Eladó fodrász-üzlet!

Püspök-Ladányban a nagy fogadó alatt lévő

fodrász-üzlet azonnal eladó.

Bővebbet megtudhatni: **Nyizsnyi György** tulajdonosnál ugyanott. 166—1—1

Dr. Fáy Márk

orvos-, sebésztudor.

Lakik: Nagyvárad-utcza 2128/29. sz.

(a hol a „Corsó-kávéház“ van.)

Rendel: *délelőtt 8—9 óráig. délután 2—4 óráig.*

147 10—3

Mi a Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávé?

Valódi **egészségi** és **családi kávé,** mely Kathreiner gyártási módja által a kedvelt **valódi kávé izét** nyeri. Eltekintve egyéb előnyeitől, **már ez okból** különbözik ezen **maláta-kávé** minden más hasonló gyártmánytól.

A Kathreiner-féle kávé a legizletesebb, legegészségesebb és legolcsóbb pótkávé. Természetes tiszta gyártmány egész szemekben, miért is felette előnyösen használható, az őrölt s ez okból a vevő közönség által nem ellenőrizhető pótkávéval szemben, melyek hatósági vizsgálatok tanusága szerint gyakorta idegen anyagokkal hamisitvák.

Eleinte csak **harmadrészben,** később felében adhatjuk a Kathreiner-kávét a valódi kávéhoz, s igy az egészségre megbecsülhetetlen hatása mellett minden háztartásban jelentékeny megtakaritást eszközölhetünk.

A Kathreiner-féle kávét a legelső orvosok ajánlják, s az ugy nyilvános **intézetekben,** mint **családok ezrei körében** naponta jónak bizonyul. Sőt magában, azaz valódi kávé hozzáadása nélkül használva, a Kathreiner-féle kávé a legjobb erősitő szer és a legegészségesebb, legkönnyebben megemészthető és egyszermind a **legizletesebb ital.**

Lelkiismeretes gazdasszony vagy anya, általában kávéivó, egészsége érdekében perczig se habozzon **Kathreiner-féle Kneipp-maláta-kávét** használni. Az értéktelen **hamisitványokkal** szemben, melyekkel ma is csalják a közönséget, **a vételnél vigyázni kell a** fehér eredeti csomagokon látható **névre**

• Kathreiner!

Vigyázzanak! Saját érdekükben **ne** engedjék magukat rábeszélni! A valódi „Kathreinert“ **sohasem szabad** más csomaglásban, vagy nyitott árúként eladni.

A böjti idényre

ajánlok

kiváló finom, naponta friss érkezésü

valódi

thea-vajat,

Angolnát, Borshalat, kelettengeri páczolt-heringet, pisztrángot és sardiniákat olajban, **s egyéb különleges páczolt halakat;** ugyszinte nagyszemü valódi **orsovai** és **hamburgi caviárt.**

Továbbá: *Emmenthali, Groyi, Gorgonzola, Eidamsi, Hagenbergi, Imperial, Strachino, Parmazán* stb.

Csemege-sajtokat

mindig friss minőségben.

154 3—2 Tisztelettel

Csanak József.

„Csokonai“ nyomda és kiadó r.-t. nyomása. 1896.